

CHAPTER TWO HUNDRED THIRTYEIGHT

The Emergence of Nrsimha

Rudra said:

1-2. Having learnt that his brother was killed, the great demon Hiranyakasipu practised a penance near Meru (dedicating it) to me. O auspicious one, he, the very powerful one, eating (i.e. subsisting on) air, muttering the five-syllabled formula, worshipped me for thousands of divine years.

3. Then with a pleased mind, I said to the great demon: "O demon, ask for the boon that is in your mind." Then the demon spoke to me, who was pleased, O you of an auspicious face:

Hiranyakasipu said:

4-5. Grant me exemption from death from gods, demons, human beings, gandharvas, serpents, fiends, beasts, birds, animals, noble siddhas and yaksas, vidyadharas, so also kinnaras, so also all diseases, weapons, all principal sages.

Rudra said:

6-14. O you of a pleasing appearance, I said to the demon: "Let it be so." The very powerful demon, having got the great boon from me, conquered Indra and gods and became the lord of the three worlds; and he himself forcibly took all portions of sacrifices. Gods, vanquished by him, did not find a protector. All gandharvas, gods, demons, yaksas, nagas, siddhas and sadhyas were under his control. The very mighty king of the demons married, according to proper rites, Uttanapada's daughter named Kalyani. O you auspicious one, from her was born the very lustrous Pahlada, the king of the demons. Even while (he was) in (his mother's) womb, he was attached to Visnu. He, of a delighted mind, never knew anyone else except the lord of gods in all conditions and deeds (done) with his mind, speech and body. The humble and very intelligent one stayed in his preceptor's house at a (proper) time. Having studied all the Vedas and various sacred texts, the demon's son sometime came along with his preceptor to his father and saluted him with humility. The lord of the demons, having embraced his son of auspicious marks with his arms, and having put him who was much amazed, on his lap, said these (words to him):

Hiranyakasipu said:

15. O Pahlada, you stayed in your preceptor's house for a long time. O you of a good vow, tell me the knowledge given to you by your preceptor.

Rudra said:

16. Thus asked by his father, Pahlada, a born devotee of Visnu, affectionately spoke words removing sins to the lord of demons:

Pahlada said:

17. After having saluted Visnu, the Highest Being, the lord, who is the aim of all Upanisads, I shall tell you.

Rudra said:

18-20. The lord of demons, having thus heard Visnu's praise, was amazed. He angrily said to the preceptor: "What have you taught my son? O you wicked one, why did you teach my son such praise of Visnu, a stupid thing not fit to be done by a brahmana? O mean brahmana, due to your favour (only) this my son has told me the praise of my enemy, which is not fit to be heard."

21-24. Speaking like this and looking around, the demon-king, in a fit of anger, said to a demon: "Bind this mean brahmana." Hearing these words of the king, he bound (Sukra,) Bhrgu's son. Seeing his preceptor being bound, Prahlada, to whom brahmanas were dear, said to his father: "O father, my preceptor did not teach me this. I have learnt it through the favour of Visnu, the speaker, the seer. The lord is omnipresent. Visnu alone is the imperishable agent, the controller of all human beings. Therefore, O lord, this brahmana, my preceptor, who is innocent, should be released."

Rudra said:

25-29. Having heard the words of his son, Hiranyakasipu then let the brahmana free, and with amazement said to his son: "O son, why do you thus go astray (influenced) by the brahmana's words? Who is Visnu? What is his form? Where does this Visnu stay? Since I am the lord in the world, the master of the three worlds, honour me only. Abandon this Visnu, our enemy, difficult to be overpowered. Or worship lord Sankara, god Siva, Rudra, the father of the worlds, the chief of gods, giving all splendour. After putting on the mark of three lines on your forehead with ash worship Mahadeva worshipped by demons, in the manner as told in the Pasupata sect.

Rudra said:

30-32. Hearing these words of the lord of the demons, the priest of the demons said: "O glorious one, do like this only as your father tells. Abandon (our) enemy, Kaitabha's enemy, and worship the three-eyed (god, i.e. Siva). There is no greater god than Siva, who gives everything to men. Your father also became the lord (of demons) because of his favour only."

Rudra said:

33. Hearing these words of them, Prahlada, a born devotee of Visnu, said:

34-42. "O greatest ones, since the world is deluded by the Maya of the lord, even brahmanas knowing Vedanta and honoured among all the people, being proud, speak like this through fickleness. Narayana is the highest Brahman. Narayana is the highest truth. Narayana is the highest meditator and the highest meditation. He is the refuge of the entire world. Acyuta is the eternal good. Eternal Vasudeva is the sustainer, the creator of the world. The Highest Being is all this. Everything depends upon him. His body is all golden. He is eternal. His eyes are like lotuses. He is the lord of Sri, Bhu and Lila. He is pleasing, spotless and of an auspicious body. He alone created the two lords, Brahma and Siva, the two best gods. Brahma and Siva act by honouring (i.e. according to) his order only. The wind blows through his fear. The sun rises through his fear. Through his fear run fire, the moon and death as the fifth. The highest, divine god Narayana Visnu was alone there (in the beginning).

Brahma was not there; Indra was not there; Siva was not there; the sun and the moon were not there. The heaven and the earth were not there; nor were the stars and the gods there. The wise men always see the highest abode of that Visnu.

43-51a. O best brahmanas, having ignored the significance of all Upanisads, why do you talk like this through attachment or greed before me? Abandoning that Visnu, the god protecting all, and the god of all, how can I, resorting to heresy, worship Siva? The noble meditating sages like Sanaka meditated upon Krsna, the lord of Laksmi, the god of gods, Ananta, the Highest Being, dark like the petals of a blue lotus, having large eyes like lotus-leaves, with his chest marked with Srivatsa, adorned with all ornaments, always a youth, the lord of all, eternal joy, and giver of pleasures, whom the hosts of gods like Brahma, Siva, Indra and others worship, with half a glance of whose wife, gods like Brahma, Indra, Rudra, Varuna, Yama, Soma and (Kubera) the lord of wealth, are looked at. Merely by recollecting his name, even sinful living beings quickly obtain salvation, very difficult to be secured (even) by Brahma and others. That lord of Sri alone is always the protector of even the gods. I shall worship only that Visnu united with Laksmi. With great ease only I shall reach that highest place of Visnu."

Rudra said:

51b. Hearing these words of him, Hiranyakasipu, full of anger, burnt like another fire. Looking at the demons around him, he, in a fit of anger, spoke like this:

Hiranyakasipu said:

52-54. By my order kill sinful Prahlada highly devoted to worshipping my enemy, with multitudes of fierce weapons. His protector Visnu alone will protect him through love. Today only I would see (if) his being protected by Visnu is effective.

Rudra said:

55-59. Then by the order of the lord of demons, the demons, with weapons raised, stood round the son of the lord of demons to kill him. Prahlada too, meditating upon Visnu in the lotus of his heart, and muttering the eight-syllabled formula, stood like another mountain. On all sides the heroes struck him with lances, iron clubs and saktis. O you auspicious one, due to Visnu's inviolable power, Prahlada's body very much became adamantine due to remembering Visnu. Then the great missiles of the enemies of gods, having reached his body, and being cut off, fell down on the ground like blue lotuses, O auspicious one. The demons were not able to pierce (i.e. hurt) his body even slightly.

60-67. The soldiers, being amazed and with their faces hung down, stood near the king. Seeing his very powerful son of that kind, the demon-king being very much amazed and full of anger, wrathfully ordered all the very poisonous, fearful snakes like Vasuki: "Eat him(up)." Then the very powerful, very fierce snakes, with their mouths blazing, ate (i.e. started eating) the very powerful (Prahlada). They, full of poison, bit the devotee of the Garuda-bannered one (Visnu). The snakes that subsisted on air became poisonless and had their teeth cut off. With their limbs cut off by a thousand sons of Vinata, and very much afflicted and vomiting profuse blood, they ran into all directions. Seeing the great snakes (reduced to a condition)

like that, the angry lord of the demons then ordered the very much intoxicated quarter-elephants. The quarter-elephants, haughty with rut, ordered by that king, surrounded him, and struck him hard with their very large tusks. Then the tusks of the quarter-elephants, with their roots cut off, fell on the ground.

68-73. The elephants, rendered tuskless, and overcome by fear, fled. Seeing the great elephants (fleeing) the mighty lord of demons got angry. And burning a great fire, he threw it at his son. Fire, seeing Prahlada, dear to Visnu, did not burn the wise one. Fire became very cool. Seeing the boy not being burnt, the king, who was very much amazed, gave him, good to all beings, terrible poison. Due to the power of that Visnu, the poison became nectar. Poison, due to one's offering (oneself) to that god, became nectar. Having thus deluded his son by means of such fierce and very terrible means, and seeing that he could not be killed, the king of demons, being full of amazement spoke mildly to his son:

Hirariyakasipu said:

74-78. You have properly described before me Visnu's greatness. He is called Visnu because (he stands) pervading all worlds. He who is the omnipresent god is alone the highest god. Actually show me his omnipresence. Having carefully and properly seen the splendour of qualities like supremacy, power, lustre, knowledge, heroism, strength, excellent form of him the highest one, I shall honour Visnu from among the gods. There is no match for my power among the gods. O you who honour (others), as a result of grant of a boon from Siva I have obtained immunity from death among all living beings and invincibility for living beings. Visnu would receive the title of lord after having vanquished me with power and might.

Rudra said:

79. Hearing these words of him, Prahlada, being amazed, spoke. He, of a good vow, told about the glory of Visnu to the demon.

Prahlada said:

80-84. Since that Narayana, the glorious one, the highest soul, the ancient one lives in all beings, he is called Vasudeva. He, the sustainer of the world, is called Visnu. Nothing other than him is the immobile and the mobile. The sentient objects everywhere are Visnu only and none else. The heaven he has pervaded himself with three steps and the pervasion with one step is wonderful(?). That Visnu, having a disc and a mace in his hands, and wearing a yellow garment, is seen by meditating sages through devotion and never without it. Visnu cannot be seen through anger or jealousy. Having pervaded (everything) among gods, lower animals, immobile objects, living beings and among all small and great (objects), he dwells.

Rudra said:

85-87. Hearing these words of Prahlada, that excellent demon, with his eyes red due to anger, reproaching his son repeatedly, said to him:

Hiranyakasipu said:

If that Visnu is omnipresent and the Highest Being, then actually show him to me.

What is the use of much nonsensical talk?

Mahadeva said:

Speaking like this, Hiranyakasipu struck a pillar of the palace with his hand, and said these (words) to Prahlada:

Hiranyakasipu said:

88. If Visnu would be (i.e. is) omnipresent, then show him (to me) in this (pillar). Otherwise I shall kill you, uttering false words.

Rudra said:

89-93. Speaking like this, the lord of the demons, suddenly drew out his sword, and angrily threw it at Prahlada's chest to kill him. At that moment, a great sound was heard from the pillar. The interior of the sky was as it were broken with sounds of the destructive fire. Due to that big sound, striking the ears of the demons, all fell on the ground like trees with their roots cut off. The frightened demons thought that the three worlds were inundated. Then great Visnu, of a great lustre, came out of the pillar. He made a very fearful sound, resembling (the one) at the time of the destruction of the world. Due to that great sound stars fell on the ground.

94-97. Having assumed the body of Nrsimha, Visnu manifested (himself) there only. He was covered with the lustre of crores of suns and fires. In his face he resembled a lion, and in (the other parts of) the body he had a human figure. His mouth was fierce due to fangs, and was raised up to the sky with his throbbing tongue. The ends of his hair were surrounded by flames. The lord had eyes like burning firebrands. Covered by a thousand long arms, full of all weapons, he appeared like (mountain) Meru, with many trees having branches. He had worn a garland of divine flowers, and was decorated with divine ornaments.

98-107. To destroy all demons he remained in the form of a man-lion. Seeing very powerful, terrible-looking man-lion, the lord of demons, with his eyelashes burnt and body afflicted, fell (down). Then Prahlada, seeing Visnu like a man-lion, saluted Visnu with the words 'Victory (to you)!' On the limbs of that high-souled man-lion he saw worlds, seas, islands, gods, gandharvas, human beings; a thousand cosmic eggs were seen on the tip of his mane. Similarly in his eyes were seen the moon, the sun etc. In his eyes (were seen) gods Asvinas, directions and intermediate directions. On his forehead (were seen) Brahma and Rudra; in his nose (were seen) the sky and air. In his mouth Indra and Agni (were seen). On his tongue Sarasvati (was seen). On his fangs (were seen) lions, tigers, sarabhas (i.e. the fabulous eight-legged animals), and great serpents. On his throat was seen Meru, and great mountains (were seen) on his shoulders. On the arms of the noble one (were seen) gods, lower animals and human beings. The atmosphere (was seen) in his navel, and the earth (was seen) on his feet. On his hair all herbs (were seen). On the rows of his nails trees (were seen). In his breaths, Vedas with Angas and Upangas (were seen). On all his limbs (were seen) Adityas, Vasus, Rudras, hosts of Maruts, gandharvas and celestial nymphs.

108-114. Thus were seen the splendours of the highest soul. The son of the lord of demons, seeing Visnu having Srivatsa and Kaustubha (worn) on his chest, adorned with a garland of wood-flowers, endowed with weapons like a conch, a disc, a mace, a sword, the Sarnga (bow), the goal of all Upanisads, had his body sprinkled with tears of joy and repeatedly saluted him. The lord of demons, who was under the

influence of (i.e. in the clutches of) death, seeing Visnu, and raising his sword, ran to Nrsimha to fight with him. Then all the very powerful demons who had regained consciousness, took their own weapons, and hurriedly struck Visnu. The weapons were reduced to ash on (reaching) the body of Visnu, as straws thrown into fire (are burnt) in various ways. At that time Visnu, seeing the armies of the demons, burnt them with his bright mane which was arranged with lines of flames. The demons were very much burnt by the fire coming out of Nrsimha's mane.

115-123. All the attendants (were thus burnt). The army had none left in it. Seeing that army, except Prahlada with his followers, reduced to ash, the lord of demons angrily drew out his sword and moved (towards Visnu). The lord of gods seized the lord of demons with a sword in his hand with one arm, and dropped him down, as a stormy wind (knocks down) a branch. Nrsimha, taking the huge-bodied (demon), fallen on the ground, placed him on his lap. He saw Visnu's face. At that time the sin due to censuring Visnu, and due to the blemish of not being a devotee of Visnu, was reduced to ash merely by Visnu's touch. Then Nrsimha tore off the huge body of the lord of demons with his sharp, hard nails resembling the thunderbolt. The lord of demons, with his soul purified, and with his heart torn off with the nails, actually saw the face of Visnu, and being (thus) fortunate, gave up his life. Great Visnu, having cut off his body into a hundred pieces, and drawn out his long entrails, put the dear ones round his neck (put them affectionately round his neck). Then all hosts of gods, sages having penance as their treasure, led by Brahma and Rudra, slowly came there to praise (him). They were afraid to propitiate the blazing (Visnu) having faces on all sides.

124-126. (Then) they brought before their mind the goddess, the mother, the supporter of the worlds, of a golden complexion, extremely beautiful (harini)¹, and destroying all troubles. Having brought before their mind the auspicious Laksmi (wife) of Visnu, always of a blameless body, with the hymns of the goddess (i.e. Laksmi), and devoutly saluted her, the eternal one, brought before their mind by them, that goddess, having four arms, large eyes, and adorned with all ornaments, appeared (there).

127-128. Seeing the beloved of the god of gods, who had put on silken garments, and a divine garland, all gods, with the palms of their hands joined, said to her:

"Propitiate your husband. Act in such a way that the lord would give the three worlds immunity from fear."

1. Harini—One of the four classes of women, also called 'Citrini', who is said to be a woman endowed with various talents and excellences. The four divisions into which writers on erotical science class women are: Padmini, Citrini, Sankhini, and Hastini or Karini.

Rudra said:

129-133. The goddess, thus addressed, suddenly went to her husband Visnu and having bowed down before him and saluted him, said to him: "(Please) be pleased." Seeing his own dear wife, Visnu, the lord of all, gave up his anger due to the demon's body, and in a moment became pleased. That ocean of pity, Visnu, placing the

goddess on his lap and embracing her, looked at the gods with eyes wet with the nectar of favour. Then there was a joyful agitation among them, praising him and saluting him, and seen by him with kind eyes. Then all the hosts of gods, with their minds full of joy, having saluted the god, the lord of the worlds, with the palms of their hands joined, said (to him):

The hosts of gods said:

134-135. O lord of the worlds, we are not able to see your very wonderful lustre, and your very wonderful form, marked with many arms and feet. We, all gods, are not able to see and put up with your very strong lustre that has filled the three worlds.

Mahadeva said:

136-146. Thus requested by the gods, the lord of gods withdrew that very fearful lustre, and became of a pleasing appearance, auspicious, resembling a crore of autumnal moons, having eyes like lotuses, resembling crores of flashes of lightning due to the mass of his mane full of nectar. The great lord was graced with four delicate, divine arms, endowed with divine armlets and bracelets full of various jewels, resembling the branches with fruits of the desire-yielding tree. The lord was decorated with lotus-like hands resembling japa-flowers. The man-lion was adorned with two raised hands holding a conch and a disc, and with other two granting boons and freedom from fear. His chest was (marked) with Srivatsa and Kaustubha; he was adorned with a garland of wood-flowers. He was also decorated with earrings resembling the rays of the rising sun. The man-lion, adorned with ornaments like necklaces, armlets, bracelets, shone with Laksmi sitting on the left (lap) of his body. The deities along with the great sages, seeing Laksmi and the man-lion, with their hearts full of joy, sprinkled them with tears of joy. They, plunged into the ocean of joy, constantly saluted them. By offering divine flowers, they worshipped the lord of souls. Having sprinkled the ancient Nrsimha with the nectar from jewelled pitchers full of nectar, having worshipped him with divine offerings of lights, they praised him with divine hymns, and repeatedly saluted him.

147-155. Then the lord of Laksmi, who was pleased, gave them boons desired by them. Then Visnu, to whom his devotees are dear, along with all hosts of gods made the imperishable Prahlada the king of all demons. Having cheered up Prahlada, and having, with the best gods, consecrated him, he gave him the boons desired by him and faithful devotion. Then Nrsimha, being praised by all hosts of gods, and his body scattered over with beautiful flowers, vanished there only. Then all the hosts of gods went to their respective abodes. And again, they, with their minds pleased, enjoyed the portions of sacrifices. Then the gods, along with gandharvas, became free from fear. When the great demon was killed, all were delighted only. Prahlada, Visnu's devotee, then righteously ruled over the kingdom. The best devotee of Visnu obtained the kingdom through Visnu's grace. He having worshipped Nrsimha with many sacrifices and gifts etc. obtained, at (the proper) time, Visnu's eternal place, obtained by meditating sages. Those who everyday listen to Prahlada's account, are all free from sins, and will obtain the highest state. O goddess, I have told you this

grandeur of Visnu as Nrsimha. O goddess, listen to the remaining state of grandeur in due order.

český překlad: CC-BY-SA: bh. Jan Mareš, 2020

Kapitola dvěstě třicet osm
Nrsimhovo zjevení

Rudra řekl:

1-2. Když se velký démon Hiranjakašipu dozvěděl, že byl jeho bratr zabit, prakticoval poblíž Meru askezi (kterou věnoval) mě. Ó, příznivý, on, ten mocný, jedl vzduch, pronášel pětislabičnou mantru a uctíval mě tisíce božských let.

3. Poté jsem s potěšenou myslí velkému démonovi řekl: „Ó démone, požádej mě o požehnání, které máš na mysli.“ Pak ke mně, potěšenému, démon promluvil, ó ženo s příznivou tváří:

Hiranjakašipu řekl:

4-5. Osvobod' mě od smrti z rukou dévů, démonů, lidských bytostí, gandharvů, hadů, d'áblů, šelem, ptáků, zvířat, vznešených siddhů a jakšů, vidjádharů, též kinnarů, také všech nemocí, zbraní a všech hlavních mudrců.

Rudra řekl:

6-14. Ó ženo příjemného vzhledu, řekl jsem démonovi: „Budiž.“ Velmi mocný démon, který ode mě dostal velké požehnání, přemohl Indru a dévy a stal se vládcem tří světů. Sám se násilně zmocnil všech podílů na obětech. Dévové, které porazil, nenašli ochránce. Všichni gandharvové, dévové, démoni, jakšové, nágové, siddhové a sádhjové mu podléhali. Velmi mocný král démonů se podle řádných obřadů oženil s Uttánápádovou dcerou jménem Kaljání. Ó příznivá, té se narodil velmi zářivý Prahláda, král démonů. Již v lůně matky byl připoután k Višnuovi. Tento oddaný s radostnou myslí za všech podmínek a ve skutečích (vykonaných) myslí, řečí a tělem nikdy neznal nikoho jiného kromě vládce dévů. Byl pokorný a velmi inteligentní a strávil (řádnou) dobu v domě svého učitele. Po prostudování všech Véd a různých svatých textů démonův syn přišel se svým učitelem k otci a pokorně ho pozdravil. Vládce démonů, který objal svého syna obdařeného příznivými znameními svými pažemi, a velmi ohromeného si ho posadil na klín, řekl tato (slova):

Hiranjakašipu řekl:

15. Ó Prahláde, dlouho jsi setrval v domě svého učitele. Ó ty, který jsi složil dobrý slib, sděl mi poznání, které ti dal tvůj učitel.

Rudra řekl:

16. Na tuto otázku svého otce Prahláda, od narození Višnuův oddaný, laskavě pronesl k vládcovi démonů slova odstraňující hříchy:

Prahláda řekl:

17. Poté, co jsem se poklonil Višnuovi, Nejvyšší bytosti, vládcovi, který je cílem všech Upanišad, ti je sdělím.

Rudra řekl:

18-20. Vládce démonů, který takto vyslechl Višnuovu chválu, byl ohromen.

Rozzlobeně řekl učiteli: „Co jsi to učil mého syna? Ó zlotřilý, proč jsi naučil mého syna tuto chválu Višnu, hloupost, kterou by bráhmana neměl dělat? Ó zlomyslný bráhmano, (pouze) kvůli tvé laskavosti mi můj syn sdělil chválu mého nepřítele, kterou není radno slyšet.“

21-24. Když král démonů takto mluvil a rozhlížel se kolem sebe, v hněvu řekl jednomu démonovi: „Svaž toho zlomyslného bráhmanu.“ Ten když uslyšel tato králova slova, Bhriguova syna (Šukru) svázal. Když Prahláda, kterému byli bráhmanové draží, viděl, že je jeho učitel svázán, řekl svému otci: „Ó otče, můj učitel mě to neučil. Naučil jsem se to milostí Višnu, který je tím, kdo hovoří a vidí. Pán je všudypřítomný. Pouze Višnu je nezničitelným konatelem, vládcem všech lidských bytostí. Proto, ó pane, tento bráhmana, můj učitel, který je nevinný, by měl být propuštěn.“

Rudra řekl:

25-29. Hiranjakašipu poté, co vyslechl slova svého syna, nechal bráhmanu osvobodit a s údivem svému synovi řekl: „Ó synu, proč takto scházíš z cesty (ovlivněn) bráhmanovými slovy? Kdo je Višnu? Jaká je jeho podoba? Kde tento Višnu žije? Protože já jsem vládcem světa, vládcem tří světů, prokazuj poctu jen mně. Opusť toho obtížně přemožitelného Višnu, našeho nepřítele. Nebo uctívej Pána Šankaru, Šivu, Rudru, otce světů, hlavního z dévů, který dává veškerou krásu. Poté, co si čelo označíš třemi liniemi popelem, uctívej Mahádévu uctívaného démony způsobem tradovaným v sektě Pašupata.

Rudra řekl:

30-32. Když kněz démonů uslyšel tato slova vládce démonů, řekl: „Ó slavný, dělej jen to, co říká tvůj otec. Opusť (našeho) nepřítele, nepřítele Kaitabhy, a uctívej tříokého (dévu, tj. Šivu). Neexistuje žádný větší déva než Šiva, který dává lidem vše. Tvůj otec se také stal vládcem (démonů) jen jeho laskavostí.“

Rudra řekl:

33. Poté, co Prahláda, od narození oddaný Višnu, vyslechl tato slova, řekl:

34-42. „Ó vy (dva) nejvznešenější, protože svět je oklamán Pánovou májou, dokonce i bráhmanové znající Vedantu a ctění mezi všemi lidmi takto mluví pod vlivem pýchy a nevíry. Nárájana je nejvyšší Brahman. Nárájana je nejvyšší pravda. Nárájana je nejvyšší meditátor a nejvyšší meditace. Je útočištěm celého světa. Ačjuta je věčné dobro. Věčný Vásudéva je udržovatel, stvořitel světa. Nejvyšší Bytost je tímto vším. Všechno na Něm závisí. Jeho tělo je celé zlaté. Je věčný. Jeho oči jsou jako lotosy. Je vládcem Šrí, Bhú a Líly. Je příjemný, bez poskvrny a příznivého těla. On sám stvořil oba vládce, Brahmú a Šivu, dva nejlepší dévy. Brahmá a Šiva jednají pouze tak, že ctí Jeho pokyn. Vítr fouká ze strachu z Něho. Slunce vychází ze strachu z Něho. Ze strachu z Něho jednají oheň, měsíc a smrt jako pátá. Nejvyšší božský Nárájana Višnu existoval sám (na počátku). Nebyl Brahmá; nebyl Indra; nebyl Šiva; nebyly slunce a měsíc. Nebe a země nebyly; nebyly ani hvězdy a dévové. Moudří lidé vždy vidí nejvyšší sídlo tohoto Višnu.

43-51a. Ó nejlepší bráhmanové, proč přede mnou takto mluvíte z připoutanosti nebo chamtivosti a ignorujete význam všech Upanišad? Jak se mohu uchýlit k herezi a uctívat Šivu opuštěním tohoto Višnu, dévy, který chrání všechny, a je vládcem všech? Vznesení medituující mudrci jako Sanaka meditovali o Krišnovi, vládcí Lakšmí, dévovi dévů, Anantovi, Nejvyšší Bytosti, temném jako okvětní lístky modrého lotosu, s velkýma očima jako okvětní lístky lotosu, s hrudí označenou Šrívatsou, zdobeném všemi ozdobami, vždy mladistvém, vládcí všech, věčné radosti a dárci rozkoší, kterého uctívají zástupy dévů jako Brahmá, Šiva, Indra a další, polovina pohledu jehož manželky spočívá na dévech jako Brahmá, Indra, Rudra, Varuna, Jama, Sóma a vládce bohatství (Kuvéra). Pouhým vzpomenutím na Jeho jméno dokonce i hříšné živé bytosti rychle získají osvobození, které si velmi obtížně zajistí (dokonce i) Brahmá a ostatní. Pouze tento vládce Šrí je vždy ochráncem dokonce i dévů. Uctívám pouze tohoto Višnu spojeného s Lakšmí. S velkou lehkostí tak dosáhnu nejvyššího sídla Višnu.“

Rudra řekl:

51b. Když Hiranjakašipu uslyšel tato slova, žhnul hněvem jako další oheň. Pohlédl na demony kolem sebe a v hněvu takto promluvil:

Hiranjakašipu řekl:

52-54. Na můj rozkaz zabijte hříšného Prahláda, který je velmi oddaný uctívání mého nepřítele, množstvím hrozivých zbraní. Jeho ochránce Višnu samotný ho bude chránit láskou. Dnes uvidím (jestli) jeho ochrana ze strany Višnu bude účinná.

Rudra řekl:

55-59. Potom se na příkaz vládce démonů démoni se zvednutými zbraněmi postavili kolem syna vládce démonů, aby ho zabili. Také Prahláda meditoval o Višnuovi v lotosu svého srdce, pronášel osmislabičnou mantru a stál jako další hora. Hrdinové ho ze všech stran zasahovali oštěpy, železnými kyji a zbraněmi šakti. Ó příznivá, díky Višnuově nesnesitelné síle se Prahládovo tělo vzpomínáním na Višnu stalo velmi tvrdým. Potom jeho tělo zasáhly velké střely nepřátel dévů, byly odraženy a spadly na zem jako modré lotosy, ó příznivá. Démoni nedokázali proniknout (tj. zranit) jeho tělo ani v nejmenším.

60-67. Ohromení vojáci se svěšenými hlavami stáli poblíž krále. Když král démonů viděl svého, takto velmi mocného syna, byl velmi ohromen a pln hněvu nařídil všem velmi jedovatým, strašlivým hadům jako Vásuki: „Sežerte ho.“ Potom se velmi mocní, velmi divocí hadi s planoucími tlamami zakousli do velmi mocného (Prahláda). Byli plní jedu a kousali tohoto oddaného Višnu, na jehož praporu je Garuda. Hadi živící se vzduchem byli zbaveni jedu a zubů. Prchali na všechny strany s končetinami roztrhanými tisíci syny Vinaty, velmi trpící a zvracející množství krve. Rozhněvaný vládce démonů, když viděl velké hady v tomto stavu, dal rozkaz velmi opojeným slonům střežícím světové strany. Ti sloni, vzrušení říjí, Prahláda na rozkaz krále obklíčili a tvrdě ho zasáhli svými velkými kly. Potom kly slonů u kořenů ulomené spadly na zem.

68-73. Sloni bez klů, přemožení strachem, uprchli. Když mocný vládce démonů viděl velké slony (prchající), rozzuřil se, zapálil velký oheň a vrhl jej na svého syna. Oheň,

když viděl moudrého Prahláda, drahého Višnuovi, ho nespálil. Stal se velmi chladným. Když král viděl, že chlapec nebyl spálen, byl velmi ohromen, a podal mu, dobrodinci všech bytostí, hrozný jed. Višnuovou mocí se z jedu stal nektar. Jed se díky tomu, že (sám sebe) obětoval tomuto Dévovi, stal nektarem. Poté, co král démonů oklamal svého syna těmito strašlivými způsoby a viděl, že nemůže být zabit, nevycházel z úžasu a obrátil se na syna mírnými slovy:

Hiranjakašipu řekl:

74-78. Správně jsi přede mnou popsal Višnuovu vznešenost. Říká se mu Višnu, protože prostupuje všemi světy. Ten, kdo je všudypřítomným dévou, je jediným nejvyšším dévou. Ukaž mi Jeho všudypřítomnost. Až pečlivě a řádně uvidím nádheru vlastností jako svrchovanost, moc, záře, poznání, hrdinství, síla, vynikající podoba nejvyššího, prokážu Višnuovi mezi dévy poctu. Má moc mezi dévy nemá sobě rovnou. Ó ty, který uctíváš (ostatní), v důsledku udělení požehnání od Šivy jsem získal imunitu před smrtí mezi všemi živými bytostmi a neporazitelnost ze strany živých bytostí. Višnu by získal titul vládce poté, co by mě porazil silou a mocí.

Rudra řekl:

79. Když Prahláda uslyšel tato jeho slova, byl ohromen a promluvil. Tento oddaný s dobrým slibem promluvil o Višnuově slávě k démonovi.

Prahláda řekl:

80-84. Protože tento slavný Nárájana, nejvyšší duše, starobylý, žije ve všech bytostech, nazývá se Vásudéva. Jako udržovatel světa se nazývá Višnu. Nic jiného nehybného a pohyblivého než On není. Cítící bytosti všude jsou Višnu a nikdo jiný. Pronikl třemi kroky nebem a průnik jedním krokem je úžasný (?). Tohoto Višna, který v ruce drží disk a kyj a nosí žlutý oděv, vidí medituující mudrci skrze oddanost a nikdy bez ní. Višna nelze vidět skrze hněv nebo žárlivost. Poté, co prostoupil (vším) mezi dévy, nižšími zvířaty, nehybnými předměty, živými bytostmi a mezi všemi malými a velkými (předměty), sídlí v nich.

Rudra řekl:

85-87. Ten vynikající démon, jehož oči zrudly hněvem, vyslechl tato Prahládova slova a opakovaně syna káral slovy:

Hiranjakašipu řekl:

Pokud je Višnu všudypřítomný a Nejvyšší Bytost, pak mi Ho ve skutečnosti ukaž. K čemu je mnoho nesmyslných řečí?

Mahádéva řekl:

S těmito slovy Hiranjakašipu udeřil rukou do sloupu v paláci a řekl Prahládovi tato (slova):

Hiranjakašipu řekl:

88. Pokud by Višnu byl (tj. je) všudypřítomný, pak (mi) Ho ukaž v tomto (sloupu). Jinak tě zabiji za to, že pronášíš falešná slova.

Rudra řekl:

89-93. S těmito slovy vládce démonů náhle vytasil meč a rozzlobeně jím mrštil na Prahládovu hrud', aby ho zabil. V tu chvíli ze sloupu zazněl mocný zvuk. Obloha vypadala, jakoby byla zničena zvuky ohně zkázy. Vlivem tohoto mocného zvuku,

který udeřil do uší démonů, všichni padli na zem jako stromy s useknutými kořeny. Vyděšení démoni si mysleli, že jsou tři světy zaplavovány. Potom ze sloupu vystoupil velký Višnu s mocnou září. Vydal velmi strašlivý zvuk připomínající (zvuk) v době zániku světa. Vlivem tohoto zvuku spadly hvězdy na zem.

94-97. Když Višnu přijal tělo Nrsimhy, projevil se jen tam. Halila Ho záře desítek miliónů sluncí a ohňů. Tváří připomínal lva a (ostatní části) těla měl lidské. Jeho ústa byla divoká vzhledem k tesákům a pulzujícímu jazyku a zvedala se k nebi. Konce Jeho chlupů byly obklopeny plameny. Pán měl oči jako hořící větve. S tisícem dlouhých paží plných všech zbraní vypadal jako (hora) Meru s mnoha stromy s větvemi. Měl na sobě girlandu božských květů a božské ozdoby.

98-107. Zůstal v podobě člověka-lva, aby zničil všechny demony. Když vládce démonů uviděl velmi mocného, hrozivě vyhlížejícího člověka-lva, padl na zem se spálenými řasami a bolestí souženým tělem. Pak Prahláda, když uviděl Višnu jako člověka-lva, pozdravil Ho slovy ‚Vítězství (Tobě)‘. Na končetinách tohoto vznešeného člověka-lva viděl světy, moře, ostrovy, dévy, gandharvy, lidské bytosti. Na konečcích Jeho hřívky bylo vidět tisíc kosmických vajec. Podobně v Jeho očích bylo vidět měsíc, slunce atd. V Jeho očích (byli vidět) dévové Ašvinové, hlavní světové strany a mezilehlé strany. Na Jeho čele (byli vidět) Brahmá a Rudra; v Jeho nose (bylo vidět) nebe a vzduch. V Jeho ústech (byli vidět) Indra a Agni. Na Jeho jazyku (byla vidět) Sarasvatí. Na Jeho tesácích (byli vidět) lvi, tygři, sarabhové (tj. bájná osminohá zvířata) a velcí hadi. Na Jeho krku byla vidět Meru a na Jeho ramenech (byly vidět) velké hory. Na pažích tohoto vznešeného (byli vidět) dévové, nižší zvířata a lidské bytosti. Atmosféra (byla vidět) v Jeho pupku a Země (byla vidět) na Jeho chodidlech. Na Jeho chlupech (byly vidět) všechny byliny. Na řadách Jeho nehtů (byly vidět) stromy. Jeho výdechy obsahovaly Vedy s Angami a Upángami. Na všech Jeho končetinách (byli vidět) áditjové, vasuové, rudrové, zástupy marutů, gandharvů a nebeských víl.

108-114. Takto byly vidět majestáty této Nejvyšší duše. Syn vládce démonů, který viděl Višnu se Šrívatsou a Kaustubhou na hrudi, ozdobeného girlandou z lesních květů, vybaveného zbraněmi jako lastura, disk, kyj, meč, Šárnga (luk), cíl všech Upanišad, Jeho tělo pokropil slzami radosti a opakovaně Ho zdravil. Vládce démonů, který byl pod vlivem (tj. ve spárech) smrti, když uviděl Višnu, zvedl meč a běžel k Nrsimhovi, aby s Ním bojoval. Pak všichni velmi mocní démoni, kteří nabyli vědomí, uchopili své zbraně a rychle se jimi na Višnu obořili. Zbraně se proměnily v popel (když se dotkly) Višnuova těla, jako jsou stébla vhozená do ohně (spálena) různými způsoby. Když Višnu spatřil armády démonů, spálil je svou zářivou hřívou, kterou lemovaly řady plamenů. Démoni byli zcela spáleni ohněm šlehajícím z Nrsimhovy hřívky.

115-123. Všichni společníci (byli takto spáleni). Nikdo z armády nepřežil. Když vládce démonů uviděl armádu s výjimkou Prahláda a jeho následovníků spálenou na popel, rozhněvaně vytáhl meč a pohnul se (směrem k Višnuovi). Vládce dévů chytil vládce démonů s mečem v ruce jednou paží a upustil ho, tak jako bouřlivý vítr (srazí) větve. Nrsimha uchopil démona s obrovským tělem spadlého na zem a položil si ho

na klín. Démon uviděl Višnuovu tvář. Tehdy byly hřích kritiky Višnu a toho, že nebyl Višnuovým oddaným, zničeny na popel pouhým dotekem Višnu. Pak Nrsimha roztrhal obrovské tělo vládce démonů svými ostrými tvrdými nehty připomínajícími blesk. Vládce démonů s očistěnou duší a srdcem roztrženým nehty skutečně spatřil obličej Višnu a (takto) požehnaný se vzdal života. Velký Višnu poté, co roztrhal jeho tělo na sto kusů a vytáhl jeho dlouhé vnitřnosti, pověsil si je, drahé, kolem krku (láskyplně si je pověsil kolem krku). Potom tam pomalu přišly vzdát Mu chválu všechny zástupy dévů a mudrci, kteří mají jako poklad askezi, vedeni Brahmou a Rudrou. Báli se uctívat planoucího (Višnu) s tvářemi na všech stranách.

124-126. (Pak) přivedli před svou mysl bohyni, matku, oporu světů, se zlatou pleť, nesmírně krásnou (hariní) (pozn. 1) a ničící všechny potíže. Poté, co přivedli před svou mysl příznivou Lakšmí (manželku) Višnu, se vždy bezúhonným tělem, hymny bohyně (tj. Lakšmí), a oddaně pozdravili věčnou, jimi přivedenou před jejich mysl, tato bohyně, se tam zjevila se čtyřmi pažemi, velkýma očima a zdobená všemi ozdobami.

127-128. Když uviděli milovanou dévy dévů, která měla hedvábné šaty a božskou girlandu, všichni dévové jí se sepjatými dlaněmi řekli: „Uctívej svého manžela. Jednej tak, aby Pán zbavil tři světy strachu.“

(1. Hariní – jedna ze čtyř skupin žen, také nazývaná ‚Čitriní‘, o které je řečeno, že je to žena obdařená různými talenty a vynikajícími vlastnostmi. Čtyři skupiny, do nichž autoři erotické vědy řadí ženy, jsou: Padminí, Čitriní, Šankhiní a Hastiní neboli Kariní.)

Rudra řekl:

129-133. Takto oslovená bohyně ihned přistoupila k manželovi Višnuovi, uklonila se před Ním, pozdravila Ho a řekla Mu: „(Prosím) buď potěšen.“ Když Višnu, vládce všech, uviděl svou drahou ženu, vzdal se hněvu kvůli démonovu tělu a v okamžiku byl potěšen. Tento oceán soucitu, Višnu, si posadil bohyni na klín, objal ji, a pohlédl na dévy očima zvlhlýma nektarem přízně. Pak mezi nimi proběhlo radostné vzrušení, chválili Ho, zdravili a On na ně shlížel laskavými očima. Potom všechny zástupy dévů s myslí plnou radosti pozdravily Dévu, vládce světů, sepjatými dlaněmi a řekly (Mu):

Zástupy dévů řekly:

134-135. Ó vládce světů, nejsme schopni snést pohled na Tvou úžasnou záři a podobu s mnoha pažemi a nohama. My, všichni dévové, nejsme schopni hledět na a snést Tvou velmi silnou záři, která zalila všechny tři světy.

Mahádéva řekl:

136-146. Vládce dévů na tuto žádost dévů velmi hrozivou záři omezil a nabyl příjemného vzhledu, příznivého, připomínajícího deset miliónů podzimních měsíců, s očima jako lotosy. Kvůli své hřívě plné nektaru připomínal milióny blesků. Velký vládce byl ozdoben čtyřmi jemnými, božskými pažemi s božskými páskami a náramky plnými různých drahokamů, připomínajícími větve s plody stromu přání. Pán byl ozdoben lotosovými rukama připomínajícími květy džapa. Člověk-lev byl

ozdoben dvěma zvednutýma rukama, které držely lasturu a disk, a dalšíma dvěma udělujícími požehnání a osvobozujícími od strachu. Jeho hrud' byla (označena) Šrívatsou a Kaustubhou; byl ozdoben girlandou lesních květů. Byl také ozdoben náušnicemi připomínajícími paprsky vycházejícího slunce. Člověk-lev, s ozdobami jako náhrdelníky, pásky na pažích a náramky, zářil s Lakšmí, která seděla na levé straně (klína) Jeho těla. Dévové spolu s velkými mudrci, kteří hleděli na Lakšmí a lva-člověka se srdci plnými radosti, Je pokropili slzami radosti. Ponořili se do oceánu radosti a neustále Je zdravili. Obětínami božských květů uctívali vládce duší. Poté, co pokropili starobylého Nrsimhu nektarem z drahokamy vykládaných džbánů plných nektaru, uctili Ho božskými oběťmi v podobě lamp, chválili Ho božskými hymny a opakovaně Ho zdravili.

147-155. Potom jim vládce Lakšmí, který byl potěšen, dal požehnání, která si přáli. Pak Višnu, kterému jsou Jeho oddaní drazí, učinil spolu se všemi zástupy dévů nezničitelného Prahláda králem všech démonů. Poté, co Prahláda potěšil a s nejlepšími dévy ho posvětil, dal mu požehnání, která si přál, a věrnou oddanost. Potom Nrsimha, chválený všemi zástupy dévů a s tělem, na němž spočívaly rozházené krásné květy, zmizel. Nato se všechny zástupy dévů odebraly do svých sídel. A opět si s potěšenou myslí užívali přídelů obětí. Potom se dévové spolu s gandharvy zbavili strachu. Když byl velký démon zabit, všichni se radovali. Prahláda, Višnuův oddaný, pak spravedlivě vládl království. Tento nejlepší oddaný Višnu získa království Višnuovou milostí. Uctíval Nrsimhu mnoha oběťmi, dary atd., a získal v (pravý) čas Višnuovo věčné sídlo, jehož dosahují meditující mudrci. Všichni, kteří každý den naslouchají Prahládovu příběhu, jsou zbaveni hříchů a získají toto nejvyšší postavení. Ó bohyně, vyličil jsem ti tuto vznešenost Višnu jako Nrsimhy. Ó bohyně, naslouchej zbývající vznešenosti ve správném pořadí.